

נר לשולחן שבת

חיי שרה

גליון 720 תשפ"א

לע"נ מרת עליזה פלס ע"ה ב"ר שמחה
(סאלי) ז"ל, נלב"ע כ"ז חשוון

לע"נ מרת דבורה בוטנניזר ע"ה ב"ר יששכר
אליהו ז"ל, נלב"ע כ"ט חשוון

ההורים מברכים את בניהם ביום שנכנסים לחופה. (תניא רבתי)
נוסח הברכה לכלה הוא - "אחותנו את היי לאלפי רבבה". (פרד"א)

בדרשות חת"ס ביאר מדוע בחרו את הנוסח הזה בדווקא:
מפני שרבקה היתה צדקת בת רשע, לכן היתה אמורה ללדת בן
אחד צדיק ובן אחד רשע.

לבן אמר בברכתו "אחותנו" - כלומר 'חלק אחווה שלנו', שהוא
חלקו של רשע, יהיה לאלפי רבבה. לכן היתה רבקה עקרה כדי
שלא תהא ברכתו עושה פירות, עד שהתפלל יצחק עליה. ואנו
מברכים - "אחותנו", שהחלק שלנו - 'יעקב' יהיה לאלפי רבבה.

המהרי"ל - בחתונת בתו - נטל צעיף הכלה והניחו על ראש החתן
והכלה, להיות להם לחופה, ואמר שזכור לו מנהג ישן זה על שם
"ותקח הצעיף ותתכס".

היה זה מנהג ישן שנשכח! ובזמנו פרשו בחופה את הצעיף של
החתן על הזוג.

(מהרי"ל הל' נישואין ג', רמ"א נ"ה)

קודם החופה פורסים צעיף-הינומה על ראש הכלה ומברכים אותה
"אחותנו את היי לאלפי רבבה".

(תורת משה" תנינא חיי שרה)

וסוד גדול יש באמירת פסוק זה!

(מאיר עיני חכמים)

המקור לאמירה שהאבות באים מעולם האמת לנישואי
יצאצאיהם, נמצא בדרשות ר"י אבן שועיב על הפסוק "ויביאה
יצחק האהלה שרה אמו", שהביא מדרש, ששרה באה לראות
שמחת בנה.

(דרך שיחה קנ"ב ועי"ש)

כעין זה מובא בספר הזוהר: סוד הוא - אף ששרה מתה צורתה לא
נסתלקה מהבית, אבל לא נראתה. כיון שבאה רבקה נראתה צורת
שרה, דכתיב "ויביאה יצחק האהלה" - מיד שרה אמו נראתה בבית
ולא היה רואה אותה רק יצחק לבדו, על כן כתוב "וינחם יצחק אחר
אמו".

(חיי שרה קל"ג - "אמר רבי אלעזר בא וראה כי סוד הוא ...")

חידוש גדול

סיפר תלמידו ומקורבו של מרן הסטייפלר: "באירוסין של בני
הגדול אמר לי מרן הגאון רבי חיים קניבסקי שליט"א: "אבא
פה!" תמהתי, מה כוונתו...

הסביר רבי חיים דבריו, הלא בדרשות אבן שועיב מובא ששרה
באה לראות שמחת בנה. שאלתי: "ומה הקשר אלי?" אמר רבי
חיים: "זה משפחה וידידים!"

(נר לשולחן שבת" מבעל המעשה שליט"א)

באירוסין בן ידידו ואחינו, הגאון רבי אברהם אלישיב, נשא
הגאון רבי שמחה שלמה לוי דברים וכך סיפר:

"לפני שבועיים סיפר לי אבי החתן ר' אברהם שחלם הלילה
שהלך לאיזו שמחה, ובדרך עבר ליד חדרו של אבי זצ"ל - הגאון
הצדיק רבי אריה לוי - שהחתן נקרא על שמו, ואבי ראה אותו
וביקשו שיכנס פנימה ושמח איתו.

אמרתי לו שאצלי לפני כל שמחה ראינו את אבי בחלום, סימן
שיהיה אצלך בקרוב איזה שמחה, אולי אריה יתארס... אמר ר'
אברהם שאכן מדברים לאריה שידוך, אבל הענין הוא די רחוק...
אמרתי לו שבעזרת ה' השידוך הזה יהיה בקרוב. מאז שסיפר לי
כל התהליך עבר עליות וירידות... ואני אמרתי ועודדתי אותו כל
הזמן שהשידוך הזה יתקיים, לפי שכך מקובלנו בביתנו לפי
החלום... וכן היה. עליונים ששו ותחתונים עלזו בשמחת
הזיווג!"

(שמחת שלמה)

"וידבר אל בני חת". (כ"ג ג) חידה: מה יש בפרשת השבוע שיש
בספר בראשית לא ח' אלא ט'...?

תשובה ובסיומה המשך החידה: בספר בראשית מצינו דבר מעניין,
ט' שמות, תשעה אנשים בעלי שם של שתי אותיות בלבד. מיהם?
תשובה: ש - נח - שם - חם - מש (מבני ארם) - חת - דן - גד - ער!
למרב הפלא, בכל הנ"ך מצאתי רק ארבעה אנשים: נר. (אבי אבנר)
רם. (אבי עמינדב בן). (הה"א פ"ו י"ח) ח"ן. (זכריה ו"ד) [אפשר להוסיף את גד הנביא].

יצאו עשר! בפרשת השבוע בני חת מופיעים י' פעמים - לפי
שהמברר מקחו של תלמיד חכם כאילו קיים עשרת הדיברות, שיש
בהם י' פעמים אות ח'!
(בעה"ט כ"ג ג)

"ותמת שרה בקרית ארבע ... ויבא אברהם לספד לשרה ולבכתה".

אשת חבר - אשתו של הגאון רבי משה אייזמן, ראש ישיבת
ווילנד בארה"ב, תלמידו של רבי אהרן קוטלר. נפטרה בחו"ל
ולוייתה נדחתה. חיפשו אפשרות לקירור, שהגופה תשמר.

בעלה, הרב אייזמן אמר שאין צורך בקירור - "אני מעיד עליה
שמעולם לא היתה לה צרות עין על זולתה, כל כולה עין טובה
מבלי קנאה כלל ואם כך לא יהיה רקבון בגופה, כי על המקנא
נאמר "ורקב עצמות קנאה"! כך עשו וכך היה - והיה הדבר
מפליא עד מאד!
(עפ"י "קריאה בקריה")

"ותמת שרה" רמז הכתוב כאן כי לא יתייחס המיתה לצדיקים, באומרו "קרית
ארבע" פירוש, עיר שהיתה בנויה מדי יסודות נפרדה היא ונסעה מהם. היא
חברון" פירוש, הגם ששרה מתה, משפעת בהם בחינת החיבור, כי הצדיקים הגם
שימותו הגוף אינו מושלל מהחיים כי צדיקים במיתתם קרויים חיים ... והטעם
הוא כי בהיותם בעולם הזה מהפכים בחינת החומר שביסודות לבחינת הרוחניות
הקדוש שבנפש באמצעות מעשים טובים והפלת התורה ...
(אוה"ח כ"ג ב)

חיי שרה כפשוטו שפתים דובבות

אמרו חז"ל (יבמות צ"ו). אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי
כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה
שפתותיו דובבות בקבר.

נשאל מרן הגאון רבי אהרן לייב שטיינמן, מה המעלה המיוחדת
בזה. והשיב שזוהי הנאה רוחנית גדולה מאד. והוסיף כי מעלה
זו יש גם בלומד מפי הכתב את דברי החכם. ("פרי חיים" גליון ק')

מופעם לפעם היה רבי אהרן לייב אומר, מי זכה להיות "שפתיו
דובבות כל הזמן" ומנה את שמותם: משה רבינו, דוד המלך -
עם התהלים, רש"י, ה"חפץ חיים", וכהנה, עוד שזכו שבכל יום
לומדים את דבריהם בכל תפוצות ישראל.

ויש אחד שכמעט שלא נזכר בש"ס, ובכל זאת זכה שמזכירים
אותו אלפי פעמים כל יום בכל העולם... מיהו? רבי חנניה בן
עקשיא, שבכל מקום כשמסיימים שיעור, לימוד ברבים וכדומה
אומרים את המימרא שלו.

והיא מיידה כנגד מידה, היות והוא דרש שרצה הקב"ה לזכות את
ישראל, זכה שהוא עצמו יהיו לו זכויות עד אין מספר,
שמזכירים את דבריו כל כך הרבה פעמים בכל יום. (שם)

כשאומרים דבר בשם תלמיד חכם חי, יש לו הרבה יותר שחר
ממה שאומרים אחר כך בשמו, דכל זמן שהוא חי יש לו שחר
של מלמד ומרביץ תורה, ולא רק ענין של 'שפתים דובבות'! (שם)

"לעת ערב בצאת השואבות" - בשעה שאדם הולך לישא אישה ושומע קול כלבים מנבחים ...

(כ"ר חיי שרה נ"ט)

מפני מה בא אליעזר לבאר המים ולא נכנס לעיר, לדור באכסניה חשובה, כדרך העשירים, שם היה מתעניין אודות בתואל ובתו?! יש לומר כי באכסניה נכבדה לא יאמרו לו האמת, כי אין זה לפי כבודם לספר על אדם דופי ולדבר בדברים נחותים. אבל בבאר המים שם מתכנסים אנשים פחותי ערך, רועי צאן ושואבי המים יספרו גם דברים שאינם הגונים ויבוא לידי אמיתותן של דברים. וזו כוונת המדרש - בשעה שאדם הולך לישא אישה לא יברר אצל אנשים נכבדים, אלא ילך לברר אצל פחותי ערך - המכונים 'כלבים מנבחים' ושם ישמע את האמת!

(תורתן של בני"ם - ספר שכולו על פרשת השידוך בחיי שרה! כדבריו אלו מביאים מרבי י"ב)

ילדים. אתמול הלכנו לגאון רבי יעקב אדלשטיין. להפתעתנו הוא אמר שיש כאן מישהו בשידוך שלא קיבל דמי שדכנות. חזרנו הביתה אני ובעלי. חשבנו וחישבנו מי לא קיבל, הלא שילמנו יפה מאד לשדכנית. לפתע בעלי נזכר, את זוכרת ש... הציעה לנו ראשונה את ההצעה הזו. לכן אני מתקשרת אליך... "אשתי שאלה נדהמת: "כלתך לא סיפרה שהתקשרתי אליה?!" האם השיבה בשלילה, והתחילה לבכות: "אני רוצה לפגוש אותך". גם אשתי החלה לבכות, בכי קורע לב, חרדת אלוקים. מיד אחר כך הן נפגשו ברחוב. האמא נתנה לה סכום כסף ונפרדו בחיבוק עז.

אחד עשר חודשים אחר כך חברתה ילדה למזל טוב!

(נר לשולחן שבת)

מה יצא הדבר!

סיפר לי הגאון ר' א': "בא אלי יהודי שהיה נשוי מספר שנים ולא זכו לילדים. החליטו שזה בגלל שהם לא שילמו לשדכן, לא היתה להם מודעות. ביקש ממני עצה ועזרה.

השדכן היה עסקן ציבורי, שמוצאו מרוסיה, אך הוא עבר לגור בארה"ב. ניסינו להתחקות אחר עקבותיו, אבל לשווא.

עבר זמן, בוקר אחד לפני תפילת ותיקין, הטלפון מצלצל בביתי... על הצג מספר מארה"ב. אני מרים את הטלפון. האיש מהצד השני שואל, האם הוא יכול לשלוח אלי פקס. תמהתי, "מה הקשר?! טעות, איני מכיר אותך..." "לא, לא" הוא השיב "אין זו טעות. אני שולח לך, זו עצומה לשחרור יונתן פולארד".

לא הבנתי מה לי ולפולארד... התקשרתי אליו חזרה. התברר שאותו עסקן שמע על הסיפור עם יונתן פולארד והדבר נגע ללבו. החליט שהוא יכול לעזור. אירגן עצומה, בין השאר הוא מצא מאגר שמות של רבנים מחברי ספרים ושלה לכולם.

כאשר התבוננתי בשמו של מארגן העצומה גיליתי להפתעתי שזה השדכן של אותו יהודי שביקש את עזרתי!

הם יצרו איתו קשר. היהודי שלח לו את שטר השדכנות. ואכן הם נפקדו בילדים!"

(נר לשולחן שבת)

מעשה בזוג שלא היה להם ילדים והחליטו שזה בגלל שלא שילמו לשדכן. השדכן היה ראש הישיבה של הבעל, מרן הרב שך. באו לשאול את מרן שר התורה, איך לעשות שהרב שך יסכים לקחת את הכסף. תשובתו של רבי חיים הפתיעה אותם: "לרב שך לא צריך לשלם. הרב שך הוא כמו אב לתלמידיו ולאבא לא משלמים!"

(נר לשולחן שבת" מידידי הרה"ג רש"ד)

"ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו". (מין ההפטרדה)

חידה: את מי עוד כיסו בבגדים - במקרא, במשנה, בגמרא ובמדרש? תשובה לדוגמא: כבש יתום... המשנה בבכורות אומרת: "כבש יתום לא מתעשר, ורבי יהושע אמר שאם העור קיים אינו יתום". פירש הרע"ב לפי שיש מקומות שכשהבהמה מתה מחמת לידה, מפשיטים את עורה ומלבישים בעורה את הוולד כדי שיתחמם, ונחשב כאילו אמו קיימת.

(בכורות ט' ד')

ועוד: רב הונא אחר חופת בנו הלך לישון על מיטה. כאשר באו בנותיו וכלותיו, פשטו את מעיליהן וזרקו אותם על המיטה בה ישן. מכיון שרב הונא היה נמוך קומה, הן לא שמו לב שהוא ישן שם... עד שכולו התכסה במשי... (מגילה כז: כך סימנו את העלון בברכה!)

אדמו"ר מפורסם שלח פעם לאדמו"ר ה"קדושת יום טוב" כי הוא רואה בשמים שעליהם להשתדך יחד! השיבו הקדושת יו"ט: "בשמים אינני רואה זאת ואילו כאן בארץ אינני חפץ..."

בנו, האדמו"ר רבי יואל מסאטמר, שסיפר זאת פירש את דברי אביו - כי אם אכן היו רוצים בשמים את השידוך הזה, היו מכניסים בלבו שגם הוא יחפוץ בזה!

(קונטרס שמחת סאטמר)

שואלים העולם: לבן אומר "מה יצא הדבר" - ממותי לבן נהיה צדיק, ממותי הוא 'מאמין באלוקים'!?

תירץ הגה"צ רבי יעקב גלינסקי, לבן פחד שאליעזר יבקש דמי שדכנות, לכן מיד הקדים ואמר ה' הוא השדכן...

(מין השמועה)

את המעשה הנורא הבא סיפר לי בזמנו ידידי אברך יקר ובעל מידות וזה סיפורו:

לפני שנים אשתי הציעה שידוך לחברה טובה שלה, אך הם לא התייחסו להצעתה. לאחר כמה חודשים, מישהו אחר הציע את אותו בחור והפעם הם נפגשו והתארסו.

באירוסין, אשתי ניגשה לחברתה המאורסת ואמרה לה בשמחה: 'אני הצעתי לך את השידוך הזה - אני מספרת זאת לא בשביל לבקש כסף, אלא אני מרגישה שאני צד בעניין...'

חלפו עברו להם חמש שנים. שבת אחת הלכתי עם אשתי ברחוב, ואשתי ראתה את חברתה ובעלה גם מטיילים. או אז אמרה לי: "הנה חברה שלי, ראה, אין להם עוד ילדים! אתה זוכר?! והזכירה את ההצעה שלה. מי יודע? הרי אומרים שיש קשר בין הדברים". היתה לי הרגשה לא פשוטה כשהזכירה את זה, היה נראה לי כי היא חשה פגועה...

אשתי החליטה לעשות מעשה: התקשרה לגיסה של חברתה וסיפרה לה: "ראיתי את חברתי... אין לה ילדים, אני לא רודפת בצע... אבל אולי זה קשור לזה שאני הצעתי ראשונה את השידוך. תנסי להעביר את זה הלאה בצורה דיפלומטית".

השיחה הזו היתה מאד קשה לאשתי. היא התביישה מאד, כאילו היא רודפת אחרי הכסף, הסמיקה בכל מהלך השיחה. אך היא שמה לב שהגיסה דיברה איתה בקרירות. והיה נשמע לה שהיא לא מתייחסת לענין ברצינות.

עבר חודש וחצי ואז הגיעה שיחה מזדהימה - האמא של החברה התקשרה לאשתי. סיפרה לה: "את יודעת שלבת שלי אין